

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.7. Si dimittimus eum &c. Venient Romani &c. Vnde illi gloria[m] sua[m], honore[m] & opes saluare studuerunt: inde in perpetuu[m] perdideru[n]t.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

fulsaberis calcaneo illius. Hæc declaratio verificatur in illo sensu, quem aliqui ad illa verba assignant: *Ipsa conteret caput tuum*: illa legendæ de capite Satana: nempe de Pontificibus & Principibus Hierusalem, quorû auxilio diabolus Christo paravit insidias suas. vixitque maximas: vnde legunt de Chutkos: *Ipsam conteret caput tuum, & tu insidaberis calcaneo illius.* Ita legerunt Div. Leo Papa, D. Augustinus, & D. Chryostomus, quos citat Lypomanius: ex hoc protulit Caiphas mortis decretum cui omnes assenserunt.

Omnia in umbra corporis, teste D. Ambrosio, recurrit ad caput, velut ad consultorem. *Vah! quale caput Caiphas! Erat Pontifex anni illius.*

XIII. Emblemata.

Alciatus Embl. 138

L. de Tr. Heb. n. Gen.

Optimè quadrat illi caput illud de quo fingitur emblemata, quod vulgus invenit vastum & venustum, apprehendit illud, circumagat & cerebro vacuum invenit: exclamavit: *O quale caput, sed cerebrum non habet*: insuper quanto erat cerebro vacuum, tanto erat plenum iniquitate: vnde licuit optimè dicere Iacob, inquit D. Cyillus: *Peccaverunt iniquitatem ex instructo suo.* Hanc ipse lectionem sequitur nostra vero sic habet: *Vasa iniquitatis bellantis & eam sequitur D. Hieronymus qui legit: Consummauerunt iniquitatem.* Hic igitur fuit, qui malitiam verticem imposuerunt: ita ut ad summum, quo potuit, ascenderit.

§. 7. Si dimittimus eum &c. Venient Romani &c. *Vnde illi gloriam suam, honorem & opes saluare studuerunt: inde in perpetuum perdidit.*

§. 18

I. Iudum Aarons consiliu & plebi nocivum.

PRO vix reprobis illis, inquit Iacob: etenim quamvis in hoc suo satisfecerint delicto, proprio tamen famulati sunt incommo & perditioni: nam per hoc civitatem suam diruerunt, atque omni protectione viroque denudaverunt: *In voluntate sua suffoderunt murum.* O miserum Pontificem, an hoc tuo iudicio populum tuum contra Romanorum tuæ arma hostiumque incensus: eo ipso muros illi tollis & omni defensione vacuum eorum tradis potestati. Quando primitus huic populo consilium tummus Sacerdos Aaron vitulum aureum, eumque proposuit adorandum: descendens de monte Moyses, ut hanc vidit excerebrosam insaniam, Aaronem sic affatur: *ô Aaron, an populo huic placere te cogitasti, eumque per hoc conservare, ne in Ægyptum revertatur suamque illi tuæ dignitatem? Scias igitur, quod maximum illi pepereris damnum: etenim per hoc populum omni*

protectione denudasti: nec enim habebit quibus, vel quomodo suis fortis resistat inimicis: hoc verba hæc insinuant: *Videns Moyses populum quod esset nudatus (spoliaverat enim eum Aaron propter ignominiam fortis, & inter hostes nudum constituerat.)*

In rei veritate sic se res habuit: etenim ob hanc iniquitatem & idololatriam ita vehementer Deus excanduit, ut manum protectionis suæ, fauoris & defensionis tollere proponeret, quo fieret, ut ita populus inermis redderetur & imbecillis: ut illum tres nudipedes illis tunc occurrentes capere potuissent si ique subire: optimè vestitus ille est (inquit D. Chryostomus) quem diuina protegit gratia, & fauor amplectitur, arma licet nulla habeat: e contra verò omnino nudus si hæc illi desit, licet armis omnigenis, thorace, galeâ, & scuto muniatur. Experientia patet in David opulione: diuina etenim dumtaxat gratia mundus superbam Gigantis, omniumque Philistinorum potentiam confregit, similiter in Saule: quamvis enim arma gereret lucidissima: quia tamen illi Dei desuit gratia velut inermis nudusque succubuit: *Disce nihil fortius esse merito superbia gratia, & nihil infirmius eo qui, hac privatus est, etiam si numeris circumdatur exercitiis.* Non habebat Dei populus post vituli adorationem vitum vnum, non gladium vnum numero pauciorum, sed eundem ipsa arma eademque populum, nihilominus qui pius ita diuino muniebatur auxilio, nudus evasit & viribus elumbis cunctisque ob peccatum hostibus expositus. Porro medius intercessit Moyses, damnumque tedmtegravit.

Si summus ille Sacerdos solo illo peccato contra Deum commisso omnem à populo remouit consiliu protectionem; quid rerum agis ô Caipha, talis a cecior, hoc decernens, ut Deus occidatur? etenim ille est, qui civitatem hanc & populum sustinet, defendit & amplectitur. Hic est murus ille firmissimus: qui civitatem circumcingit: *Ego ero ei murus ignis.* Illum deijce & praeterne, & populus tuus tuæque civitas omni muro omnique privabitur defensione, itaque nuda consistet, ut ventura sint Romani populum in captivitatē ducturi, nulloque resistente substituri. O te rationis impotem consiliarium! O sine consilio consiliū! si Sydera, si planetæ conspirarent in solem in eum illi invidentes: eumque de celo deturbare proponerent: quis non exclamaret: *ô pius populum insulsum!* an ergo non attenditis: quod si solis lumen extinguatis, omne pariter veltrum interibit: quantumlibet enim habetis, ab eo de-

D. Chry. Ho. 46. in Gen. To. 1

II. Ille bene munitus est, quoniam Dei gratia protegit.

III. Inspice

Caipha christi in occidenti

Zach. 2. 8.

IV. Similitudines de stellis: coluina & nautis.

pendit? Si illi qui in templo sunt quod columnam in medio sustentatur, conuenienter dicenturque hęc nobis obflaculo est columna, eam eueriamus. O fatuos: si namque columnam eueritis, necesse est ut templum contuat, totaque hęc fabrica collabatur vobisq; sui ruina contritos sepe-liat: ut Samsoni contigit. Quod si nauis nauis veclis videretur illam aptam non esse, proinde consiliu caperent, ut eam fundo demergerent: O mente captos, illam demergite, & omnes pariter cum illa demergemini: Stultos & infelices consiliarios, an ignoratis, quod si stelle sitis Dei cogitatione fulgentes, & vester in mundo populus effulgeat, hęc soli Christo esse adscribendum? an nescitis totam hanc reipublicam esse templum, quod Christus sustentat & fulcit, cum omnia eius sacrificia, Sacramenta, ceremonie, ad illum significandum & representandum sint instituta, qui idcirco lapis vocatur fundamentalis & angularis? an hoc vos latet, ipsum nauim esse, qua veclitur Iudaismus in hoc mundi pelago: tot impug-natus turbibus: quia populus est electus idcirco tantum ut ex illo Christus nasceretur? & dipol, infelices solem occidite, solem extinguite, solem caelo propellite, & perpetuis tenebris ac cecitate inuoluemini, qualis hodie infausti patiuntur: *Vsq; in hodiernum diem velamen manet super cor*

1. Cor. 3. 15 eorum. Eia agite hanc euerite columnam: *Soluite*
ioan. 1. 19 templum hoc: & tota vestra funditus reipublica subuertetur, & vos ipsi mille calamitatibus attriti peribitis. Nauim hanc demergite, abyssu absorbe-mini miseriarum, infortuniorum, opprobrioru & captiuitatis, quibus vos hoc mundi pelagus inuoluet irreparabiliter.

Notandum cum Diuo Chrysothomo ad illa verba Davidis superius explicata: cum enim hic concilium hoc & consiliarios attenderet tantam admiratus mentis insaniam, inquit: *Quare fremuerunt gentes & populi meditati sunt inania? Eorum argumenta describit & vana dicit: hoc etenim est inania: an non tibi videtur hęc inanis quorundam cogitatio, quos videres convenientes & serio tractantes quo possint meliori modo solem de sphaera sua propellere, vel ipsam caelum lapidibus inpetere? numquid non in cacinnos erumpetes eoque exploderes? Qui solem inactetur aut in caelum lapides mittit rem vanam agit, & risu dignam.*

Ceterum opinor Davidem nedum voluisse declarare vanas fuisse eorum cogitationes, sed etiam perniciosas, quales sunt eorum, quibus pectus ardet auaritia (qua illi flagrant) de quibus ait Apo-
1. Tim. 6. 9. postolus: *Incidam in tentationem, & in laqueum*

diaboli & in desideria multa inuilia & nocua V. qua mergunt homines in perditionem. Desideria & Inuilia, & cogitationes inuiles eorumque saluti perniciosa nociuum fas, tales illi sibi proposuere: *Meditati sunt inuilia fuit Car-phæ con-*

& nocua. Primum inuilia fuerunt hęc desideria & vana: quandoquidem nedum opatum contra Christum finem non sint assecuti? imo potius ipsidem ipsis medijs suam Christum obtinuit intentionem, ac suam perfecit voluntatem, finemque impleuit: cuius gratia in hunc mundum descendat: & eadem ipsa mors, ipsa fuit ob quam totum post se attraxit mundum, egitque ut omnes crederent in eum, nec non omnes illi se subderent corona, regna, & imperia: complens illud, quod praedixerat: *Ego si exaltatus fuero a terra omnia*
traham ad me ipsum, de quo perdoctè scripsit Di-uis Leo Papa, cuius sermone in Ecclesia in officio matutinali recitat in festo exaltationis sancti Crucis. Sed non fuerunt vana dumtaxat eorum desideria & inuilia, sed etiam nocua: Inuilia post med-

& nocua. Dicitur mihi quare D. Chrysoth. si plures palae manipuli conuenienter ut prae grandem extinguerent ignem, qui flammam suam attolleret clarissimas, & a longe splendidissimas: quoniam forent hęc propolita? nedum vana, sed etiam nocua: cum illi ipsi consumerentur, ignis autem flammam suam accenderet & potentiores & fulgidiores, atque eo ipso quo ignem impugnerent, maiores ignis vires acquireret, ipsorum autem delerentur: *Si sanum contra ignem agere vellet Ec.* Sic illis contigit perditis hominibus, quos fecit manipulos vere dixeris: si namque cunctis hominibus ex carne compositis voluit Spiritus S. ut Isaias diceret: *Omnis caro faenum: Quamto melius hoc illis exprobandum, qui in omnibus & per omnia carnales erant & sensuales? Considerent cael. illis ignis flammam adeo claras & efficaces, ut illis lolum visis perturbentur & angustentur: Quid facimus? quia hic homo, Ec.* Statuunt inter se has flammam extinguere: concurrunt male fausti: hęc etenim vestra propolita vos ipsos euerent, vitesq; vestras ignis his eneruabit, qui in oculis totius mundi splendebit tauru clarus.

Planè diuinis & innumeris ijsque doctissimis VII. allusionibus exponit hoc Deus vati Zachariae. *Ac- Visto Am- cedit cum angelus, aitque: Leua oculos tuos, & phoræ vide, quid est hoc quod egrediar. Oculis attollit mystice Propheta & a longè conspicit vas mensurae velut de Iudaeis amphoram qua oleum aut vinum defertur hoc e- expositur niam vox Hebraea significat Ephraim est, mensura. Zach. 5. 5. Domine mi quid hoc rei? mensura hęc seopis est oculo-*

1. Cor. 3. 15
ioan. 1. 19
1. Tim. 6. 9.

104. 12. 32
Serm. 8. de Passione Domini
VI. Similitudo.
1. Sa. 40. 6.

oculorum omnium huius populi, vbi libet enim sunt, illos in eam collinant. *Hæc est oculus eorum in vniuersa terra.* Iterum leuat oculos videtque massam velut si diceremus talentum plumbi: *Eecce talentum plumbi portabatur.* Deinde ait illi Angelus: & rursus circumspicit: circumspicit & mulierem notat hanc in amphora sedentem toto corpore suo, quæ quanto profundius intrabat, eo vas implebatur amplius. Domine mi, quæ hæc est? cui Angelus: *Hæc est impietas.* Iterum oculos circumspicit: circumspicit & ecce mulier toto corpore, brachijs, humeris, capite vas intrauerat totumque repleuerat vt nihil superesset: ilico notat talentum plumbi vasis ori superpositi, deinde binas aliunde aduolare mulieres, vt aures leuissimas, alis instructas milui, quæ amphoram hanc apprehendunt tolluntque per aëris vacua volitando, nec vllibi sistendo: *Inter caelum & terram.* Heu Domine mi, quærit propheta, quo terrarum abducent illæ amphoram? in terram inquit Sennaar in campum Babylonis in quo turris est ædificata confusionis, ibi domus ei parabitur habitationis, ac basi superponetur toti mundo spectabilis: *Vt ædificetur ei domus in terra Sennaar & stabilietur & ponatur ibi super basem suam.* Obseruato mysticum.

Elegit Deus Iudæorum populum, vt haberet qui sibi seruiret, eâ intentione illum plantauit in terra promissionis, sicut obtulit auxilium, dedit illi templum, Sacerdotes, sacrificia, dignitatem, diuitias, non tamen in perpetuum sed eum delere decreuit, quâdo eo vltis eorum increuissent iniquitates vt in tantum impleterent mensuram, quantum amplius non possent implete.

VIII. Certam Deum statuit mensuram peccatorum. Veram scilicet hanc D. Augustini doctrinam: à Deo scilicet certam solere designari mensuram peccatorum pro aliquo particulari, vel pro tota republica: nam donec ad illam ventum sit mensuram, talem personam aut rempublicam non euerit nec condemnat, sed patiens sustinet. Licet autem de hoc multa pateant. S. Scripturæ loca, tamen satis clarus ille est de terra promissionis: quibusdam, isque iustis rationibus dederat Deus Chananzis & Amorhæis terram fructiferam, lacte & melle manantem, nō in perpetuum: sed donec ad certum numerum peccatorum accresceret eorum iniquitas: ad quem cum peruenisset, eos funditus deleuit: vnde quando Abraham terram illam ostendit, eamque illi & nepotibus suis pollicitus est: non tamen eam continuo tradidit, nec adirese voluit Chananzis, quia nondum præstituram impleuerant mensuram peccatorum: *Idcirco Abrahæ dixit: Necessum est*

pleta sunt iniquitates Amorhæorum. Completa tuit hæc mensura respectu quorundam in diebus Saul, quo tempore illos exterminauit: hanc terram tradidit Iudæis possidendam quos perferret, sustineret atque in ea conseruaret, donec eorum malitia ad summum pertingeret culpæ saltigium, & scelerum mensuram adimplerent.

Hæc est illa, quam vt ipse ait, semper intuebantur per omnem terræ regionem: *Hæc est oculus eorum in vniuersa terra.* Quam bene describit conditionem & modum agendi Iudæorum cum Deo: vbi libet enim habitabant aut erant, nunquam alicui rei sic intendebant, quam vt Deum iniurijs prouocarent sceleribus, & multigenis irritarent idololatris. Dum eos in terram ducit promissionis deserunt vendicant Ægyptiaca, statim peccatum illud, velut rebellionis suæ quoddam iecerunt fundamentum: vitii scilicet adorationem: ita vt semper hoc pedem in illis fixerit, & illi in moribus Deo peruerses, & Deus contra illos perfleret semper indignatus: toties illum eo in itinere prouocauit, vt egressi cum essent de Ægypto, quatenus Deo famularentur, nō videatur, quod quidquam sic cordi haberent, quam vt eum grauius irritarent. Illius terra iam hermati possessores, quid aliud operati sunt, nisi vt se vitij omnibus traderent in corrigibiles ducti in captiuitatem Babylonicam à primæua illa peccandi consuetudine minimè destiterunt, vbi cumque terrarum erant oculos non habere videbantur, quam vt attenderet qua ratione Deum irritaret. Mittebat Prophetas, illos occidebant: incresebat eorum quotidie mensura peccatorum: porro adhuc multum supererat ad integram mensuræ completionem.

Prodit in mundum Christus, acerbam illi mouent persecutionem, illum nunc lapidibus obruere, nunc capere moluntur. O mala sorte nati, sic illis Christus, an ignoratis, quid terū agatis? quod facitis facite citius: *Implete mensuram patrum vestrorum.* Alta mente considerate, quod ex hoc, quod agere prætenditis, mensura scelerum vestrorum implebitur: quia per hoc eam impleuerunt & scelerum vertex ad summum accessit, quando Dei filij occiderunt: quia quid præter hoc magis superest contra Deum agendum? hoc modo concluditur, & per hoc iam perfectè mensura completur.

Hoc est quod quingētis ante annis prædixerat Angelus Danieli, quod in principio propofuimus, *Consumetur prauaricatio & finis accipiat peccati.* Et quod à bis mille annis prædixerat Iacob: *Uersis uersis iniquitatem.* Cadit igitur super amphoram plumbi talentum,

20 Di IX. Iudæorum peruersa nequicia.

X. Titus & Vespasianus duobus milibus comparantur.

talentum, id est, obdurata perversitas, & quid superest? ut misera illa deleatur respublica: veniatque illae leuissimae mulieres Titus & Vespasianus alis Milibus id est imperij Romani instructi potentia; quia ut Milibus vngues toti illi iudicantur regioni, illam euerterunt, sibi que subegerunt: nam illam inuenientes muro priuatae, Deique fanore & subsidio desinitam illam detruerunt, in captiuitatem abripuerunt, iamque per totum quatuorversum mundum profugus populos ille oberrat incerti latis: *Inter caelum & terram*: ut iam nullum locum possideat, ut suum, non vnam ciuitatem, non vnam villam, non vnam domum, non vnum templum, non vnum altare: moratur dumtaxat in terra Babyloniae, id est, confusiois & contemptus; in hac secleris & oculis expositus super basem scelerum suorum, ut iam totus agnoscat mundus, populum hunc merito tanti subici calamitatibus ob tam execrandam commissam iniquitatem.

Hoc est, o mortalium insauissimum Pontifex, quod modo decernis, hoc est, inquam, quod ciuitati tuae, populo, temploque acquiris incommodum. Hoc est, quod Pater tuus praedixit Iacob a te faciendum illum occidendo, tuamque perieram implendo voluntatem: *In voluntate sua suffoderunt murum*. Heu impudentes adolecentes Eliseo Vati illudentes: *Ascende Calue*, *ascende Calue*; Festinate velociter, & in seclere peruenire: breui namque duos de filiis prodeuntes percipietis viros velocissimos & leuissimos, qui vos membratum disceperant: pueros illos contemplare similes illis, de quibus ait Maïas: *Pueri centum annorum morietur & peccator centum annorum maledictus eris*. Pueri: quia lex, sub qua vivebat, lex erat puorum: pueri sublimatores in magistrum insurgunt Eliseum, Christum scilicet acclamantes illi in iheric: *Ascende Calue*.

Non vacat mysterio, iuxta D. Augustinum, quod olim exclamarint, *Crucifige quid est dicere: ascende calue, nisi ascende in crucem in loco Caluarie?* Caluariam ascendat, & in cruce mortem crucis patiat: confestim duos videbis erumpentes viros Titum & Vespasianum: hi namque, ait D. August. (quem praevenerat D. Hieron.) designabant illos & vos in frustra disceperent, atque per totum mundum diuisos disparient, peritatos omni ordine, statu, dignitate, templo, lege, sacrificio, & Sacerdotio; hoc imperium in Daniele praefiguratum per tibias pedelque fetreos illius statuae, virga illa erit fetrea, quam dixit David qua vos confringet, disceperet, & conteret, velut vas signi: *Reges eos in virga ferrea & tanquam vas signi confringet eos*; ob quam iniquitatem petra-

XI. Iudas perierit Elieum in ruderibus similes sunt. 4. Reg. 2. 23. Ista. 65. 25

D. Avo. Ser. 204. de temp. T. 10. Epist. ad Hedib. 9. 8. ad fin.

Dan. 2. XII. Romanus Impetium virga est fetrea. Ista. 1. 9.

petrae subiacentibus seruimus: nam hoc, ex censura D. Chrysostomi praedixit his verbis Psalmogra- phus: *Dorsum eorum semper incurua: id est incurua ad opus perpetua seruimus*.

Ex hac ratione perierunt illi, atque haec eorum tota nostram roborare debet fidem, me- tumque incutere prout diximus Homilia de vinea: & sicut Deus ostendit illis Aegyptios inter vndas submersos, sic nobis ludaeos ostendit triste spectaculum. Admirantur omnes toties repetitam Pharaonis historiam: illum etenim eoque exercitum Dominus medijs submersit fluctibus, nec his abstulit: sed insuper populo suo per litus ostendit eorum sparsa cadavera: *Viderunt Aegyptios mortuos super litus maris, & manum magnam quam exercebat Dominus contra eos*. Quis inde fructus? *Timentique populus Dominum & crederunt Domino & Moysi seruo eius*. Ecce quis effectus: timoris scilicet & fidei, viderunt inquit cadavera populi, ut multitudine ita potentia praeclarissimi, quodque omnipotens Dei manus in eis fuerat operata. An ergo sunt Deo manus? & concesso quod habeat, an vna magna, & altera parua: ut dicatur: *Viderunt manum magnam, quam exercebat Dominus*: Manus Pitati Sacrae Scripturae dicuntur: appatitotes: *Misi Herodes Rex manus, ut affigeret Eze*. De Pilato dicitur: *Apprehendit Iesum & flagellauit*. Non hoc per se, inquit Lyranus, impleuit sed per manus suas, id est, iustitiae satellites. O quam efficax est manus immensum hoc mare: deinde qualem exercitum illius vnde suscitant per illos ministros Romanam apprehendit: illos misit Deus in populum illum peruellem: *Inclusit eos fluctibus*. Fluctibus illis abstulerunt iactantiam, castum & vnam, quos in diuersa rapiebant, nunc hac, nunc illac donec allos ad vnum omnes praefecerunt: *Viderunt eos, Eze, crediderunt & timuerunt*. Praemonuit illos Deus, quod illud quod fecerat illis in gratiam populi sui, idem faceret contra ipsos in iustum rebellis eorum supplicium. Quam obstitunt illi refractarij, velut Pharaos, tantis prodigijs & miraculis Christi Saluatoris iam se illi submittebant humiles, iam superbi resistebant tandem decernerunt ex omnibus viribus suis collectis in vnum; exercitum conflare atque passionis illius rubrum intrare pelagus, in quorum tantis Christum tormentis affixerunt, tantis plagis vulnerarunt, tantis ignominijs profrenserunt, & probrosa tandem morte trucidarunt. Remittit Deus fluctus aquasque populorum, Romani scilicet Imperij, ut in illos insurgerent aduersarij: *Aqua multi, populi sunt*. Ecce quam illos trahant omnia

Ho. 18. in illud ad Rom. 12. Dorsum eorum &c. Ps. 68. 24.

XIII. Pharaos submergitur ex eodem sermone Iudaeis Exo. 14. 31.

A. 7. 12. 1. Ioann. 19. 11.

omnis vitæ experies : hoc est, sine templo, sine Rege, sine Sacerdote : iam enim in seculis illa Synagoga vitam perdidit, atque inter vndas gentium submersa contemnitur, vt nec locum habeat, quem sibi proprium queat vendicare. Quanta confusione replentur? *Disperge illos in virtute tua. Ecce manum validam.* Quis hoc, nisi Deus potuisset efficere? verum quomodo sic populum electum dilectum & filium suum acriter excepit? cur omnem illi honorem abtulit & nominis dignitatem? primo: certum tibi sit hoc illi euenisse in tanti sceleris penam, quod Deum occidere præsumperit, scias hoc Deum esse iustum huius operis effectorem. Secundo time: *Noli alium sapere:* Si namque sibi proprijs ac naturalibus non peperit misericors: quid tibi speras euenturum aduenæ incerto & peregrino? *Si naturalibus ramis non peperit &c.*

XIV. Arbitror Apostolum spectare facinus Regis Saul. Copias suas militares colligit Naas Rex Ammonitarum & corona cingit militari labes Galaad: animo deponendæ illi, viribus infirmatur, suppetias recurrent à populo Dei: quo audite hoc: *Omnis populus leuauit vocem suam & fleuit.* Accurrit Saul electus Rex ex agro deducens boues, interrogat quid hoc rei? *Quid habet populus quod plorat?* etenim hoc optatæ Regis minus est, cum populum videt afflictum de ei succurrendo cogere concilium. Respondetur illi: tristibus populum afflictum rumoribus ob incurSIONEM factam per Naas Regem Ammonitarum, cui resistendo copiarum postulabantur auxiliares. Audit hæc Saul, & spiritu charitatis accensus Zeleque feruens in Ammonitas: bellum illis indicere pronuntiat: vt autem populum excitet ad pugnam animosam & intrepidam, boues suos membratim dissecat, partesque eorum cunctis remittit populus in hæc verba: *viuit Dominus: Quicumque non exierit, & secutus fuerit Saul sic fiat bobus eius; vt autem populus facinus hoc Regis conspexit, quod boues scilicet proprios ipsis spectantibus membratim diuisisset, hortor nimius timorque maximus omnes arripit: hoc enim est, Timor Domini inuasi populum: Vnde confestim conueniunt de Israel trecenta millia, & de Iuda triginta millia: omnes leones feruentissimi: quocirca in apertam fugam compulerunt Ammonitas. Boue Deus. Quid non effecit, quod Rex præsentis populo proprios occidit boues? Quid faceret si proprios iugularet filios? O quanto te debet timore percellere, dum Deus te spectante, proprios mactat boues (id est populum suum) quos Hieron. Bapt. de Lanua, Tom. III.*

membratim diuisit & dissecat, eum tamen rami essent naturales, populus electus, quem semper vt filium fouerat charissimum. Alta mente perpende quid tecum sit astutus? & si proprio filio non peperit, in extirpationem peccatorum: quid tibi facturus est inimico, extitaneo, aduersario? cave tibi, dum supplicium attendis quod Deus de proprio sumpsit filio in tuorum potiam peccatorum. Quomodo te excipiet? an pariet?

§. 8. Expedit vt vnus vnus. Ignis fuit hæc sententia Pharisæorum, qui succendit Hierusalem, vt descripsit Ezechiel.

IN prædictis hoc eleganter descripsit Zacharias, sed stylo non inferiori Deus per Prophetam Ezechiel præcipit illi vt primo pennis delineet in luteo latere ciuitatem Ierusalem, templum illius, turrets, palatia, fora, plateas, fontes, domus, murorum circuitum: deinde ait illi, *Sume tibi gladium acutum radentem pilos & duces per caput tuum & barbam;* non capio: qui fieri potest, vt quis sibi nouacula caput radat & barbam? sit ita: quid de illis faciendum? cunctos assumes, & iustissimo pondere in tres equaliter sic diuides partes, vt ne vnico capillo vna superet alteram. Fauet mihi Deus, quam debet hoc pondus esse iustum vt vnus capillus plus vel minus bilancem declinet in alteram partem: tres illas partes cum sic diuiseris, vnam harum in medio combures ciuitatis, hic in cineres redigetur, alteram discindes forcipibus circumcirca ciuitatem vt ibidem in nihilum conuertatur: tertiam in aëra disperges, quam vento raptam stricto persequeris gladio; ceterum ex illis paucos colliges eosque vellis tunc sinitrix alligabis: deinde eorum præcipuos collige, & in medio illius colloca lateris, in quo Ierusalem descripsisti, vt sint velut in medio eius, ignemque succende: hæcbit autem videre ex hoc nec veltigium quidem illius remanere Ierusalem, nec lineam nec vllum indicium. Ita textum explicat modernus auctor satis conformiter sententiæ D. Hieronymi.

Plura sunt hæc mysteria quam verba & superant Sacramenta litteras, passim notum est quod per caput Prophetæ, subintelligeretur Ierusalem, quæ caput erat populi Dei sita in altiori loco, de qua ait Isaias: *Vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei.* quasi dicat in loco præcelso & alto & frugifero: sic enim alia littera declarat, *In loco* K k k k k k exci-

Allegoria de Ezechiele radente pilos suos. Ezech. 5.1